

Risiko- og Kapitalrapport 2016

Rise Sparekasse
CVR - nr. 54 78 73 16
Hreg. 0847

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Risikoforhold	3
Anvendelsesområde	5
Kapitalgrundlag	6
Kapitalkrav og den tilstrækkelige kapital	7
Individuelt kapitalbehov og individuelt kapitalkrav	8
Kreditrisiko og udvandringsrisiko	11
Markedsrisiko	14
Eksponeringer i aktier m.v., der ikke indgår i handelsbeholdningen	14
Renterisiko	15
Behæftede og ubehæftede aktiver	15

Indledning

Rise Sparekasse offentliggør risiko- og kapitalrapportens oplysninger med henblik på opfyldelse af Kapitaldækningsbekendtgørelsen § 60 - § 66 rapporteringen. Offentliggørelsen sker på sparekassens hjemmeside: WWW.risespar.dk

Som udgangspunkt skal alle søjle 3 oplysninger offentliggøres, men sparekassen skal dog ikke give oplysninger vedrørende forretningsområder, som sparekassen ikke beskæftiger sig med. Som følge heraf vil der være punkter, som sparekassen ikke giver oplysninger om. Sparekassen vurderer, at de offentliggjorte oplysninger er hensigtsmæssige og i overensstemmelse med de generelle regnskabsstandarder.

Sparekassen vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvis mere avancerede metoder.

Oplysningerne vil løbende blive opdateret i det omfang der måtte være behov herfor, dog som minimum i forbindelse med offentliggørelse af årsrapporten.

Oplysningerne i denne rapport er værende ikke-reviderede oplysninger.

Risikoforhold

Det overordnede princip for sparekassen er, at de risici, som opstår i forbindelse med sparekassens drift nøje identificeres, overvåges og holdes inden for fastsatte rammer.

De væsentlige risici er:

Særlige risici

Sparekassen forretningsmæssige risici knytter sig især til Ærø, Langeland og Fyn, da forretningsvolumen særlig er knyttet til dette område.

Finansielle risici.

Sparekassen finansielle risici afhænger af stabiliteten i udviklingen på de finansielle markeder. Sparekassens følsomhed afhænger af volatiliteten på finansmarkederne, samt af hvilke øvrige ændringstegn der vil være i økonomien. Høj volatilitet vil kunne få stor indflydelse på kursreguleringer og nedskrivninger på udlån, prissætning på ind- og udlån m.v.

Risikostyring

Sparekassen er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med sparekasses politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker virksomheden. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og der foretages kontrol af økonomichefen. Pengeinstituttet anvender ikke afledte instrumenter til afdækning af de finansielle risici.

Kreditrisiko

De væsentligste risici i sparekassen vedrører i sagens natur kreditrisiko. Sparekassens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Modparter til terminsforretninger er begrænset til at være kreditinstitutter, der har en høj kreditværdighed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som sparekassen har forretninger med. Større udlån er dækket ved tilstrækkelig likvid sikkerhed.

Den samlede krediteksponering er sammensat af balanceførte og ikke balanceførte poster. Eksponeringen omfatter både den almindelige bankforretning og handelsaktiviteterne.

Sparekassen følger løbende alle udlån og garantier over 0,5 mio. kr. på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog således, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuel.

Sparekassen klassificerer kunderne i 2 grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde. Klassificeringen sker for privatkunder på baggrund af rådighedsbeløb, gældsfaktor, sikkerhed og reel formue, mens erhvervskunder klassificeres efter indtjening, egenkapital og sikkerhed.

Kreditpolitikken fastlægger, at der skal tilstræbes en god spredning på engagementsstørrelser, kunder og brancher. Sparekassens kreditrisiko overvåges løbende. Kvartalsvis foretages en gennemgang af engagementer der vurderes, at være risikofyldte.

Fra og med år 2007 har sparekassen beregnet de gruppevise nedskrivninger med baggrund i Lokale Pengeinstitutters udviklede model. Denne model burde, med baggrund i de indlagte samfundsmæssige parametre, give et mere retvisende billede af de fremtidige forventninger til tab på grupper.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen styres via fastsatte limits for en lang række af risikomål. Opgørelse, overvågning og rapportering af markedsrisici sker løbende. Rapporteringen udarbejdes af økonomichefen. Direktionen modtager løbende rapportering om disse risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis.

- Renterisiko

Det kan oplyses, at sparekassens renterisiko bl.a. beregnes ud fra sparekassens beholdning af obligationer. På trods af den førte forsigtige fondspolitik kan driften for 2017 blive væsentlig påvirket af udviklingen på rentemarkederne. Dette med baggrund i sparekassens store overskudslikviditet som primært er placeret på obligationsmarkederne, i Danmarks Nationalbank samt hos de pengeinstitutter vi samarbejder med på markedsvilkår. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

- Aktierisiko.

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko sparekassen må påtage sig. Sparekassens aktieportefølje består af unoterede aktier i sektorselskaber/samarbejdspartnere inden for den finansielle sektor samt likvide aktier noteret på autoriseret markedsplasser (største parten i Danmark). Aktiebeholdningen følges nøje. Der kan selv ved mindre aktiepositioner forekomme større udsving i både positiv og negativ retning som vil kunne påvirke årsrapporten.

- Valutarisiko.

Sparekassen har en lav eksponering i valuta. Valutarisikoen følges månedligt. Sparekassen har vedtaget retningslinier for, hvilke valutaer det er tilladt at have eksponering i.

- Likviditetsrisiko.

Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelig likvider, ultralikvide værdipapirer, tilstrækkelige kreditfaciliteter samt evnen til at lukke markedsplasser. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et tilstrækkeligt og stabilt beredskab. Sparekassen tilstræber at have en overdækning i forhold til kravene i lov om finansiell virksomhed på 100 %. Likviditetsudviklingen følges og stresses på overordnet niveau måned for måned via udarbejdelse af Lokale Pengeinstitutters model for likviditetsudvikling. Direktionen og administrationsafdelingen følger likviditeten på dagligbasis.

- Operationel risiko.

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. Herudover er der udarbejdet nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation. Sparekassen ønsker et sikkert kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå. Der er på væsentlige områder etableret interne kontrolfunktioner. Compliance funktion er etableret for at medvirke til at sikre, at sparekassen lever op til eksterne såvel som interne krav. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkelt-personer.

Centrale dele af sparekassens IT-funktion er outsourcet til Skandinavisk Data Center.

Sparekassen arbejder p.t. med modeller og metoder som led i de nye kapitaldækningsregler. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Anvendelsesområde

Rise Sparekasse har ikke datterselskaber, og det er derfor ikke relevant for sparekassen at skelne mellem regnskabsmæssige formål og konsolidering i henhold til kapitel 12 i lov om finansiel virksomhed.

Rise Sparekasse
(Rise Spare- og Lånekasse)
St. Rise Landevej 10
5970 Ærøskøbing

Tlf.: 62 52 14 08
Fax: 62 52 14 28

www.risespar.dk

CVR nr.: 54 78 73 16

Hreg.: 0847

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag opgøres efter lov om finansiel virksomhed samt vejledning til udfyldelse af indberetningsskemaer for opgørelse af kapital, kapitalgrundlag og risikovægtede poster for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber og investeringsforvaltningsselskaber udgivet af Finanstilsynet. Opgørelsen af kapitalgrundlaget forelægges bestyrelsen på månedsbasis i forbindelse med den løbende rapporteringsprocedure.

Opgørelse af kapitalgrundlag	(1.000 kr.)
1. Kernekapital	
1.1. Garantkapital	28.839
1.4. Overført overskud eller underskud	55.398
Kernekapital i alt	84.237
2. Primære fradrag i kernekapital	
2.2. Foreslået udbytte til garanterne	789
2.3. Udskudte aktiverede skatteaktiver	225
2.4. Ramme til indløsning af garantkapital	500
2.5. Prudent valuation (COREP forsigtig værdiansættelse)	233
Kernekapital efter primære fradrag	84.490
5. Kernekapital inkl. hybrid kernekapital efter primære fradrag	84.490
6. Andre fradrag	
6.3. 80 % af summen af kapitalandele > 10 %	9.838
Kernekapital efter fradrag	72.652
8. Supplerende kapital	
8.1. Ansvarlig lånekapital	10.000
Kapitalgrundlag før fradrag	82.652
11. Fradrag i kapitalgrundlag	
11.3. 20 % af summen af kapitalandele > 10 %	2.459
12. Kapitalgrundlag efter fradrag	80.193

Kapitalkrav til de risikovægtede poster

Kapitalkravet til de risikovægtede poster fremgår af nedenstående skema.

Risikoeksponeringer 31-12-2016 (1000 kr.)	Risikovægtede Poster	Kapitalkravet (8 % af eksponeringen)
Institutter	14.792	1.183
Erhvervsvirksomheder	1.914	153
Detailkunder	177.026	14.162
Sikret ved pant i fast ejendom	39.615	3.169
Restance eller overtræk	18.220	1.458
Særlig høj risiko	4.792	383
Kollektive investeringsforeninger	8.244	660
Aktier (sektor/ udenfor handelsbeholdning)	11.128	890
Andre Poster	12.044	964
Gældsinstrumenter	36.154	2.892
Aktier	10.874	870
Valuta	3.148	252
Operationel risiko	59.538	4.763
Risikovægtede poster i alt	397.489	31.799

Kapitalkravet er indregnet i opgørelsen af det individuelle Kapitalkrav på næste side.

Kapitalbehov og Kapitalkrav

Opgørelsen af sparekassens tilstrækkelige kapitalgrundlag (kapitalbehov) og det individuelle Kapitalkrav er fordelt på nedenstående risikoområder.

Kapital-og Kapitalkrav opdelt på risikoområder 31-12-2016 (1000 kr.)	Intern opgjort tilstrækkelig kapitalbehov	Intern opgjort Kapitalkrav
Søjle 1 – kravet		
Kreditrisici	23.022	5,79 %
Markedsrisici	4.014	1,01 %
Operationelle risici	4.763	1,20 %
Søjle 1 - kravet i alt	31.799	8.00 %
Tillæg til:		
Indtjening	0	0 %
Udlånsvækst	0	0 %
Tillæg til kreditrisici:		
Store kunder med finansielle problemer	2.943	0,74 %
Øvrige kreditrisici	4.547	1,14 %
Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer	762	0,19 %
Koncentrationsrisiko på brancher	479	0,12 %
Markedsrisici	583	0,15 %
Likviditetsrisici	0	0 %
Operationelle risici	1.192	0,30 %
Gearing	0	0 %
Eventuelle tillæg, som følge af lovbestemte krav	0	0 %
I alt	42.305	10,64 %

Kommentering af Kapitalkrav

Søjle 1- kravet (8 % af de risikovægtede poster)

Rise Sparekasse er omfattet af kravet i lov om finansiel virksomhed § 124, stk. 2, nr. 1, om, at solvensen som minimum skal udgøre 8 % af de risikovægtede poster.

Tillæg til søjle 1 - kravet

Indtjening

Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til at modstå kredittab fremadrettet, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Der er foretaget en vurdering af basisindtjeningen i forhold til de samlede udlån og garantier. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af svag indtjening.

Udlånsvækst

Ved vurdering af, hvorvidt der skal afsættes ekstra kapital til udlånsvækst, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks herfor. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til udlånsvækst.

Kreditrisici

Kreditrisici omfatter risikoen for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, ud over hvad der er dækket af søjle 1, herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle engagementer og brancher og øvrige kreditrisici.

For større kunder med finansielle problemer sker der en vurdering af det forsigtigt skønnede tab på det enkelte engagement.

Afgrænsning af kunderne

Kunder med finansielle problemer omfatter følgende:

Kunder med objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), bonitetskategori 1

Kunder med væsentlige svaghestegn, men uden OIV, bonitetskategori 2c

Afgrænsning af engagement

Større engagementer er engagementer, der udgør mindst 2 % af sparekassens kapitalgrundlag.

Afgrænsning af det forsigtigt skønnede tab

I Rise Sparkasse vurderes det forsigtigt skønnede tab at udgøre det "nettotab", som ud fra en forsigtig og fremadrettet vurdering risikeres at tabes, hvis større engagementer med kunder med finansielle problemer skal afvikles på grund af misligholdelse.

Det opgjorte kapitalbehov på store kunder (engagementer over 2 % af kapitalgrundlagen) med finansielle problemer er opgjort til t.kr. 2.943.

Øvrige kreditrisici

Der foretages en vurdering af, hvorvidt der er særlige kreditrisici i den øvrige kreditportefølje (engagementer under 2 % af kapitalgrundlagen), herunder landbrug og uudnyttede kreditter, som ikke er dækket af søjle 1- kravet.

Sparekassen har vurderet at der p.t. er behov for tillæg på t.kr. 4.547.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer skal dække den risiko, der er forbundet med fordelingen af engagementsstørrelse i udlånsporteføljen. Til opgørelse af tillægget til koncentrationsrisiko på individuelle engagementer tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og Kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til vejledningen skal der foretages tillæg, såfremt summen af de 20 største engagementer er større end 4 % af engagementsmassen.

De 20 største engagementer udgør 16 % af engagementsmassen, hvorfor der skal tages et tillæg. Sparekassen har beregnet et tillæg på t.kr. 762.

Koncentrationsrisiko på brancher

Koncentrationsrisiko på brancher skal dække den risiko, der er forbundet med, at engagementer er fordelt på relativt få brancher. Til opgørelsen af tillægget for koncentrationsrisiko på brancher tages der udgangspunkt i Finanstilsynets vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og Kapitalkrav for kreditinstitutter. I henhold til denne vejledning skal Herfindahl-Hirschman-indeksen (HHI) anvendes til at måle graden af koncentration på brancher.

Sparekassen har beregnet koncentrationen på øvrige erhverv til 20,3 %, og når tillægget er over 20 % skal der beregnes et tillæg. Tillægget er beregnet til t.kr. 479.

Markedsrisici

Markedsrisiko er risikoen for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser, ud over hvad der er dækket i søjle 1.

Ved vurdering af, hvorvidt alle markedsrisici er tilstrækkeligt afdækket af søjle 1, er der taget udgangspunkt i Finanstilsynets vejledende benchmarks for renterisiko- herunder rentevip, aktierisiko og valutarisiko. Med baggrund i disse benchmarks samt en samlet vurdering af sparekassens markedsrisici er det vurderingen, at der er behov for tillæg på t.kr. 583.

Operationelle risici

Operationelle risici omfatter risiko for tab som følge af hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, udover hvad der er dækket af søjle 1.

Ved vurdering af tillæg til operationelle risici er der taget stilling til disse risikoområder, herunder sparekassens organisation, it-sikkerhed og it-drift, samt sparekassens forretningsmodel. På den baggrund er det vurderingen, at der er behov for tillæg på t.kr. 1.192, udover hvad der er dækket af søjle 1.

Gearing

Sparekassens aktuelle gearing pr. 31.12.16. andrager 8,6 hvilket er 0,1 mindre end ultimo 2015 hvor gearingen androg 8,7.

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen divideret med balancen + garantier + 10 % af uudnyttede kredittilsagn (i henhold til CRR-forordningen)

Aktierisiko

Sparekassens aktierisiko beregnes med baggrund i vejledningerne fra finanstilsynet og lokale pengeinstitutter. Da sparekassens aktieeksponering ligger under 50 % af sparekassens kernekapital efter fradrag beregnes der ikke noget tillæg. Men da sparekassens handelsbeholdning overstiger 5 % af kernekapitalen foretages der af forsigtighedshensyn en stresstest på beholdningen med udgangspunkt i direktionsinstruksen om erhvervelse af danske aktier, som giver direktionen mulighed for erhvervelse af danske aktier op til 15 % af basiskapitalen. Der er arbejdet med 3 stress-senarier hvor vi har stresset rammeudnyttelsen, med stor-, mellem- og lilleaktiestress, jf. lokale pengeinstitutters anbefaling til ny aktiestressmodel.

Øvrige risici

Der er foretaget en vurdering af, om der eventuelt skal afsættes kapital til risikoafdækningen af svag indtjening, kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen. Det er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til afdækning af øvrige risici.

Likviditet

Sparekassen har en høj likviditetsoverdækning. Ved vurderingen af, hvorvidt der skal afsættes kapital som følge af, at der må påregnes en meromkostning ved fremskaffelse af likviditet, er der taget udgangspunkt i sparekassens stresstest af likviditeten på 1 års sigt. Der er vurderingen, at der ikke er behov for at afsætte kapital til fremskaffelse af likviditet.

Lovbestemte krav

Der er ikke fra Finanstilsynet overfor Rise Sparekasse fastsat et individuelt solvenskrav.

Kapitalgrundlag og kapitalprocent

Sparekassens kapitalforhold, herunder kapitalmæssig overdækning, fremgår af nedenstående tabel

	31-12-2016 (1.000 kr.)
Kapitalgrundlag efter fradrag	72.652
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	42.305
Kapitalprocent	20,2 %
Kapitalkrav (Solvensbehov)	10,6 %
Kapitaloverdækning (Solvensoverdækning)	9,6 %

Kapitalkrav og Kapitaloverdækning

Sparekassen har opgjort sin Kapitaloverdækning til 9,6 % ud fra et Kapitalkrav på 10,6 %. Kapitaloverdækningen anses for at være tilfredsstillende. Kapitaloverdækningen kan sikre sparekassens fortsatte drift og medvirke til sparekassens fortsatte udvikling til gavn for lokalområdet.

Kreditrisiko og udvandringsrisiko

Sparekassen følger bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber med hensyn til regnskabsmæssige definitioner af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer, hvilket betyder:

Nedskrivninger til tab foretages, når der er objektiv indikation for værdiforringelse. Nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Nedskrivninger foretages såvel individuelt som gruppevis. Sparekassen gennemgår lån over 0,5 mio. kr. individuelt.

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevise vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med 3 grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervs-kunder.

Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Herudover har sparekassen foretaget nogle ledelsesmæssige skøn.

Værdiforringer og nedskrivninger fordelt på brancher

(1.000 kr.)	Udlån og garanti-debitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/-hensættelser ultimo året	Udgiftsførte* beløb vedr. værdiregulering og nedskrivninger i løbet af perioder.
Individuelt vurderede udlån/-garantier			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	0	0	0
Industri og råstofudvinding	435	79	-111
Bygge- og anlægsvirksomhed	838	410	-6
Handel	3.582	2.051	106
Transport, hoteller og restauranter	2.095	1.234	1.042
Information og kommunikation	0	0	0
Finansiering og forsikring	0	0	0
Fast ejendom	0	0	0
Øvrige erhverv	2.150	2.042	177
I alt erhverv	9.100	5.816	1.208
Private	21.788	13.435	1.676
I alt individuelt vurderet	30.888	19.251	2.884
Gruppevis vurderede udlån/garantier			
Offentlig myndighed	0	0	0
Erhverv	118.420	725	-151
Private	269.516	3.149	214
I alt gruppevist vurderet	387.936	3.874	63

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (indeværende) fratrukket: Nedskrivninger/hensættelser ultimo året (året før) tillagt Endeligt tabt (afskrevet) i året.

Individuelle nedskrivninger/hensættelser (1.000 kr.)	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	15.232	874
Bevægelser i året		
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	6.086	480
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-3.562	-120
4. Andre bevægelser	756	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-235	-260
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	18.277	974
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	29.421	1.467

Gruppevise nedskrivninger/hensættelser (1.000 kr.)	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	2.368	1.346
Bevægelser i året		
1. Valutakursregulering	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	436	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret.	-373	-26
4. Andre bevægelser	123	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	0	0
6. Endeligt tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	2.554	1.320
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget gruppevise nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	287.183	116.367

Markedsrisiko

I kapitaldækningsbekendtgørelsen stilles der krav om, at sparekassen oplyser om kapitalkravene for en række risici, som opgøres under markedsrisikoområdet. Herunder ses en opgørelse af kapitalkravene for de pågældende risici.

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet	Vægtet post (1.000 kr.)
Gældsinstrumenter	36.154
Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)	10.874
Råvarer	0
Valutaposition	3.148
I alt	50.176

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Unoterede aktier (1.000 kr.)	Nominel beholdning antal stk.	Kursværdi
Vindmølle	250	400
Medicinal	53.837	266
Kapitalforeninger	73.791	8.244
Sektoraktier	4.412.182	23.026
Øvrige	40	40
I alt	4.540.100	31.976

Renterisiko

Renterisikoen opgøres for positioner både i handelsbeholdningen og udenfor handelsbeholdningen og viser det tab som sparekassen påføres som følge af ændringer i renten. Hvis eksempelvis udlån er fastforrentede og indlån er variable vil et pengeinstituts indtjening blive påvirket af en rentestigning.

Renterisikoen opgøres som ændringen i positionens markedsværdi som følge af en rentestigning på 1 procent.

Renterisiko for positioner: (1.000 kr.)	Lange positioner	Korte positioner	Renterisiko
I handelsbeholdningen	191.472	0	1.778
Udenfor handelsbeholdningen	6.523	528	191
Med begrænset eller afdækket renterisiko	486.659	634.053	0
Ialt	684.654	634.581	1.969

Sparekassens samlede renterisiko andrager 1.969 t.kr., fordelt på 1.778 tkr. i handelsbeholdningen og 191 tkr. udenfor handelsbeholdningen.

Behæftede og ubehæftede aktiver

Sparekassens aktiver er ikke behæftede jf. nedenstående tabel.

Aktiver	Behæftede	Ubehæftede	Belånbare
Lån på anfordring	0	163.517	0
Aktieinstrumenter	0	37.414	0
Gældspapirer	0	195.355	189.345
heraf dækkede obligationer udstedt af finansielle selskaber	0	189.345	189.345
heraf udstedt af offentlig forvaltning og service	0	4.926	0
heraf udstedt af ikke finansielle selskaber	0	1.084	0
Lån og forskud, bortset fra lån på anfordring	0	295.783	0
heraf lån med pant i fast ejendom	0	196.091	0
Andre aktiver	0	26.237	0
I alt	0	718.306	0

Opgørelsen er udarbejdet på tal pr. 31.12.2016 i stedet for medianværdier af 12 måneder.

Modtagne sikkerheder er sammensat jf. nedenstående tabel, og er ikke belånbare.

Sikkerhedstype		tkr.
Fonds	Dagsværdi	16.489
Ejendom	Nominal værdi	323.700
Køretøj	Nominal værdi	16.345
Løsøre	Nominal værdi	11.015
Registreret skib	Nominal værdi	13.765
Pant i indestående eget pi	Nominal værdi	1.490
Øvrige effekter	Nominal værdi	29.728
Samlet		412.532